

Április 30. Sienai Szent Katalin napja

Katalin, vagyis Sienai Szent Katalin (1347-1380), a dominikánusok harmadrendjének tagja, a középkor egyik legnagyobb hatású női szentje volt, aki Nagy Lajos királyunkkal is levelezett.

Hatása a katolikus egyházban vitathatatlan. Bár írástudatlan volt, mégis számos levelet és tanítást hagyott az utókorra. Különösen jelentős szerepet játszott a pápaság avignoni fogságának lezárásában, az épp akkoriban kezdődő nagy nyugati egyházszakadás idején pedig az egyház megosztottsága ellen küzdött. A szakadást Krisztus testén tátongó sebnek tekintette, melyre elsősorban nem az egyházpolitikai tárgyalások a gyógyír, hanem a megtérés, a lelkiélet és a szeretet gyakorlása. II. Pius pápa 1461-ben szentté avatta, II. János Pál pápa pedig 1999-ben Európa egyik védőszentjévé nyilvánította.

Legendája szerint Krisztus őt is eljegyezte, mint alexandriai védőszentjét, sőt szívet cserélt vele, és sebeinek hordozására (stigma) találta méltónak. Élettörténetének, legendájának magyar változata (*Szenabeli dicsőséges apáca szűz Szent Katerina asszonynak ő élete*) az Erdy- és az Érsekújvári-kódexben olvasható:

Eszerint Katalin egyszer áldozás közben elragadtaték elméjében és elidegönüle érzékenységétől és lélekben elrűtetvén, Krisztusnak sebeinek fájdalmát kívánja vala ő testében érzenie. És ez jeles malasztból Urunk Jézustul neki megengedteték, mert feltekinte és láta egy feszületet nagy világossággal megkörnyéköztettet, és neminmű veres fényeket bocsát vala ki az ő sebeiből. Mely csudálatos újságnak látásán megrettene, és kezét orcájával egyetembe mennyország fölé fölemelé legottan az őt veres fények ez alázatos Katerinának kezeire, lábaira és szívére szállának, őket miképpen nyilak meglikasztván....

Nagytekintélyű alexandriai névadója miatt páratlan népszerűsége ellenére sem tudott különleges kultusza, patronátusa hazánkban kibontakozni, újabb ábrázolásaival csak dominikánus templomainkban találkozunk.

Kalendáriumi hatásra született népies neve: *Széna Kata*. Időjósító és termésjósító nap. Muravidék népe megfigyelte, hogy ha ezen a napon szép és jó az idő, akkor jó termést lehet várni, de rossz idő esetén hiába reménykedhetnek ebben. Azt is feljegyezték az öregek, hogy

Április 30.- Sienai Szent Katalin napja

Írta: Kürtössy Péter

2016. április 28. csütörtök, 10:15 - Módosítás: 2020. április 06. hétfő, 12:45

olyan idő várható később, mint amilyen ezen a napon volt. Főleg a május elsejére virradó éjszaka időjárása jelzi majd a termés minőségét, tudniillik, ha esik az eső, nagy és bő termést, ha viszont fagy, akkor mit se várj, üres marad a zsákod.

Széna-Kata ha esős,

fű lesz dús és jól nővős.

De ha eső elmarad,

széna télen elfogyhat.

Tiltónap is Széna Kata napja. Konyhai veteményeket tilos vetni e napon, Fejér megyében például úgy tartották, hogy a napján vagy hetében elvetett babtól nem lehet jó termést várni: „S zénás

Kata hetibe nem jó babot ütetnyi, mer akkor csak virágzik, nem terem."

(Sőréd)

„Szénái Szent Katalinkor nem jó babot raknyi, mert csak széna (t.i. szára) terem."

(Fehérvárcsurgó)

„Április harmincadikán van Széna Kata, akkor nem jó a babot

elvetnyi, mer csak a szára nő, hüvelye nem."

(Csókakő)

„Széna Kata hetibe nem

szabad babot ütetnyi, mer akkor csak virágzik, nem terem." (

Bodajk)

Forrás:

Bálint Sándor: Ünnepi kalendárium I. Szent István Társulat kiadása. Budapest, 1977. 320-321.

Április 30.- Sienai Szent Katalin napja

Írta: Kürtössy Péter

2016. április 28. csütörtök, 10:15 - Módosítás: 2020. április 06. hétfő, 12:45

Gelencsér József- Lukács László: Szép napunk támadt. A népszokások Fejér megyében. Fejér Megye néprajza 3. 1991. 341.

Penavin Olga: Népi kalendárium. Forum Könyvkiadó. Újvidék, 1988. 89.

http://domonkosnoverek.hu/?page_id=280